

Miloš Havelka:

Posudek na bakalářskou práci
LUCIE PACÍKOVÉ

**ANDERSON VERSUS GELLNER:
typologické srovnání dvou pojetí nacionalismu**

Lucie Pacíková pod titulem *Anderson versus Gellner: typologické srovnání dvou pojetí nacionalismu* napsala kvalitní práci na obtížné téma. Prokázala nejen schopnost dobře se orientovat v poměrně rozsáhlé literatuře k aktuálnímu tématu nacionalismu, ale i to, že svůj výklad promyšleně strukturovala. Její schopnost komparovat dílo dvou významných moderních teoretiků nacionalismu a konceptualizovat shody a rozdíly jejich výkladů zasluhuje ocenění, i když jsou někdy obě tyto její procedury spíše deskriptivní než analytické.

Práce je promyšleně strukturována do pěti kapitol, zahrnujících všechny podstatné problémy, týkající se její komparace. Je třeba ocenit, že autorka nepodlehla možnostem enumerativního kumulování definic a vnějších souvislostí (zejména v první kapitole *Nacionalismus – obecné uvedení do problému*, které se u tak širokého tématu samo nabízí, a že usilovala ukázněně zpracovávat jen opravdu typické a podstatné. Vnitřně ukázněná a na podstatné orientovaná je i první kapitola *Anderson versus Gellner*, informující o životě a nejobecnějším pozadí díla obou autorů, i když jisté psychologizování rozdílů asi není tak důležité, jak se autorce možná zdá.

Jádro práce tvoří kapitola třetí (*Srovnání ústředních pojmů*), v níž si autorka všímá především samotného pojmu nacionalismu u obou teoretiků, což pak upřesňuje ukázáním společných východisek (stav společnosti a kultura) a výkladem jejich specifických termínů („hanba“, „oficiální nacionalismus“ a „napětí starého a nového“ u Andersona, a „společenská entropie, „nesobecký nacionalismus“ a „slabost nacionalismu“ u Gellnera) a kapitola čtvrtá (*Srovnání základních*

stanovisek). V ní srovnává důvody, které uvádějí pro vznik a šíření nacionalismů, charakterizuje jejich pojetí etap vývoje nacionalismů a jejich podoby. V poslední páté kapitola práce se pak autorka obrací k centrální problematice dnešních nacionalismů, tj. k problémům národní identity, její souvislosti s historickou pamětí a zejména budoucnosti nacionalismu. Poslední kapitola vykazuje jisté deficity, zejména pokud jde o dořešení problému vztahu historické paměti a národní identity v pozdně průmyslové době, kde je tato otázka řešena spíše kultivovaností autorčina způsobu narace než analyticko-deskriptivně. Závěr práce přehledně a přesvědčivě shrnuje odpověď na otázky, položené v úvodu práce, totiž jak E. Gellner a B. Anderson vykládají původ nacionalismu a důvody jeho vzniku, jakými stadii vývoje podle nich prochází a v jak široké oblasti se vyskytuje. Možná, že by stálo za to, aby autorka poněkud typologicko-analyticky prohloubila poněkud sumativní povahu závěru směrem k určení shod a rozdílů, které ponechává, jakkoli přesně formulované, jen roztroušené v celém průběhu svých výkladů.

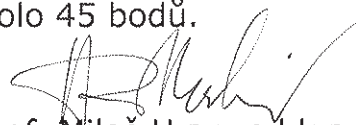
Literatura, z níž Lucie Pacíková ve své bakalářské práci vychází, je s ohledem na zadání tématu dostačující a obsahuje i cizojazyčné položky.

S průběhem příprav i koncipováním bakalářské práce Lucie Pacíkové jsem byl nanejvýš spokojen. Oceňoval jsem její vstřícnost k doporučené literatuře, schopnost identifikovat problémy, typologizovat je a využívat pro srovnání. Pokud by se autorka chtěla problematice nacionalismu i nadále věnovat, doporučoval bych, aby se v práci získané teoretické porozumění problematice obrátilo ke zpracování konkrétnějšího historického případně sociologického empirického materiálu.

Jediným nedostatkem bakalářské práce Lucie Pacíkové je podle mne nedostatečná reflexe metodologie jejího konkrétního postupu komparace. Ta vychází spíše z dnes velice rozšířené „analýzy diskurzu“ a méně z hermeneutického porozumění (které by podle mne muselo více pracovat s „dějinami působení“) ke kterému autorka obecně odkazuje. I když se obojí nevylučuje, vstupní poukazy na Gadamera práci rámcují velice

obecně a pro provedení analýzy komparace obou diskurzů nebyly vlastně důležité ani plodné.

Bakalářskou práci Lucie Pacíkové, kterou považuji za talentovanou, promyšlenou a dobře provedenou, nicméně doporučuji zdor drobnějším připomínkám hodnotit vysoko, na škále okolo 45 bodů.

Prof. Miloš H a v e l k a, CSc

vedoucí práce